

«МЕДИЧНЕ ПРАВО» – ЙОГО МІСЦЕ ПРИ ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ ЛІКАРІВ

Лашкул З. В., Сізінцова Ю. Ю.

ДЗ «Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України»

Питання викладання «Медичного права» у післядипломній освіті і на сьогодні залишається дискусійним. Враховується напружена програма перепідготовки по основній спеціальності, супротив з боку фахівців з правознавства, МОЗ України і т. п.

З ініціативи президента ВГО «Фундація медичного права та біоетики України», к. ю. н., доцента Ірини Сенюти в 2011 році, розроблена та затверджена програма з медичного права для слухачів післядипломної освіти медичних закладів III–IV рівнів акредитації. За даними соціологічного опитування слухачів проаналізована їх думка, щодо необхідності її викладання, кількості годин, форм занять і т. п.

Ключові слова: медичне право, права пацієнтів, юридична відповідальність, результати анкетування.

Сфера охорони здоров'я об'єднує цілий комплекс суспільних відносин – медичних, фінансових, управлінських, організаційних. Вони регулюються різними галузями законодавства – конституційним, адміністративним, трудовим, цивільним, господарським, кримінальним, екологічним тощо. Але ядром цих відносин є саме медичні відносини, які виникають між пацієнтом і медичним працівником з приводу надання йому медичної допомоги на всіх етапах її здійснення [1, 4, 7].

Переважає більшість медичних працівників та навіть керівників закладів охорони здоров'я мають поверхневе уявлення про юридичну відповідальність, яка встановлена чинним законодавством за правопорушення у сфері охорони здоров'я [1, 4, 6, 8]. При цьому знання про підстави, види і наслідки юридичної відповідальності дисциплінує медичних працівників, з одного боку, а з іншого – зменшує ймовірність безпідставного притягнення їх до відповідальності [4, 7, 8]. Тому вивчення медичного права в Україні постає нагальною потребою та необхідністю [2, 3, 4].

На виконання Постанови КМУ від 10 січня 2002 р. № 14 «Про затвердження Міжгалузевої комплексної програми «Здоров'я нації» на 2002–2011 роки» щодо забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців з організації та управління охороною здоров'я шляхом створення факультетів медичного менеджменту та маркетингу з відповідними кафедрами – менеджменту, економіки, медичного права в Запорізькій медичній академії післядипломної освіти з початку 2012 року на кафедрі соціальної медицини, організації і управління охороною здоров'я та медико-соціальної експер-

тизи розпочалось викладання дисципліни «Медичне право» за програмою затвердженою МОЗ.

Мета роботи – покращення викладання «Медичного права» та вивчення особистої думки слухачів, щодо її включення в програму підготовки лікарів всіх спеціальностей.

Методи дослідження: соціологічний, аналітичний.

Результати дослідження та їх обговорення

Проведено опитування 120 слухачів кафедри, які в січні, лютому пройшли навчання на кафедрі по програмі з «Медичного права» затвердженої МОЗ України.

Програма передбачає включення занять з лікарями всіх спеціальностей (7 годин лекційного матеріалу).

Для проведення опитування підготовлені анкети, які склалися з 11 запитань.

На питання, які теми з сьогоднішнього заняття найбільш важливі: більшість респондентів (90%) висловили думку, що найбільш актуальними питаннями, є: питання щодо корупційного законодавства, а саме Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції», прав пацієнтів, прав медичних працівників, прав лікувальних закладів; видів відповідальності за порушення прав пацієнтів, дефекти в наданні медичної допомоги: лікарська помилка, нещасний випадок, ятрогенія.

На запитання, які питання необхідно включити до програми: 40% респондентів висловили побажання включити до програми питання кримінально-процесуальної відповідальності, 30% – питання кодексу про працю, 25% – правові питання біотичних технологій.

По оцінці якості викладеного матеріалу по 12-бальній системі:

- актуальність матеріалу: 12 балів підтвердило 117 слухачів (98%);
- доступності викладання матеріалу: 12 балів підтвердило 118 слухачів (99%);
- наочність учбових матеріалів: 12 балів підтвердило 102 слухачі (95%).

Всі респонденти (100%) – високо оцінили (12 балів) контакт викладача з аудиторією та переконливість викладання матеріалу.

На запитання, яка на Вашу думку повинна бути тривалість вказаного навчального циклу: всі респонденти (100%), висловили думку, щодо збільшення навчального часу з питань медичного права до 3–7 днів (20–50 годин).

108 (96%) респондентів оцінили організацію учбового процесу на кафедрі на 12 балів, 8 (6%) на 11 і 4 (3%) на 10 балів.

Висновки

1. Результати анкетування підтверджують необхідність включення в програми перепідготовки фахівців всіх спеціальностей програми з медичного права.

2. В зв'язку з прийняттям нових законодавчих актів, побажань слухачів, є необхідність включення в програму з «Медичного права» питань кримінально-процесуальної відповідальності, кодексу законів про працю та відпочинок.

3. Досвід проведення занять та результати анкетування показали, що 7 годин для висвітлення питань затверджених програмою недостатньо. Відсутня зворотна реакція слухачів, так як викладання циклу йде тільки в вигляді лекцій. Доцільно збільшити кількість годин до 14, за рахунок семінарських і практичних занять.

Література

1. Волков В., Дешко Л. На захист медичного права // Юридичний Вісник України. – 2006. – № 8. – С.8.
2. Волков В. Є Дешко Л. З досвіду викладання медичного права України. // Медичне право України: правовий статус пацієнтів в Україні та його законодавче забезпечення (генезис, розвиток, проблеми і перспективи вдосконалення). Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції 17 – 18.04.2008, м. Львів
3. Вороненко Ю. В., Радиш Я. Ф. Право – важлива складова програми післядипломної підготовки керівників системи охорони здоров'я України // Український медичний часопис, 2006. – № 6 (56). – С. 35–39.
4. Сенюта І. О., Січкоріз О. Медичне право України: програма для слухачів факультетів післядипломної освіти вищих медичних закладів та закладів післядипломної освіти МОЗ України. – Київ: 2011. – 66 с.
5. Зарубежный опыт решения проблем правовой, моральной и экономической защиты интересов пациента и врача. Вопросы экономики и управления для руководителей здравоохранения – 2008 г. № 5 (80). – С. 55–58.
6. Салагай О. О. Противодействие коррупции в сфере здравоохранения: политико-правовой аспект. Здравоохранение Российской Федерации 2009 г. – № 6. – С. 3–7
7. Сіроштан О. Які права у «Медичного права»? 2008 р. – Терапія № 6 (27) – С. 5–7.
8. Стеценко С. Г. Основы медицинского права в системе базовой и последипломной подготовки врача. Учебное пособие. – М.: Российская медиц. академия последипломного образования, 2002. – 37 с.

«MEDICAL LAW» – ITS PLACE IN POSTGRADUATE TRAINING DOCTORS

Lashkul Z. V., Sizintsova Y. Y.

State Institute «Zaporizhzhia Medical Academy of Postgraduate Education of Ministry of Health of Ukraine»

The teaching of «medical law» in postgraduate education and is still disputable. Taken into account intensive training program on the main specialty, resistance from the experts on law, the Ministry of Health Ukraine, etc.

On the initiative of President of NGO «Foundation for Medical Law and Bioethics Ukraine», PhD in law, Professor Irene Senyuta in 2011, developed and approved program of medical law students for postgraduate education hospitals III–IV levels of accreditation according to survey participants analyzed their opinion on the necessity of teaching, the number of hours of employment forms, etc.

Keywords: medical law, patient rights, legal responsibility, a poll.